

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2017

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt
info@lb.lt

2017 m. birželio 8 d.¹

2017 m. pradžioje Lietuvos bankų sektoriuje toliau buvo vykdomi anksčiau inicijuoti konsolidacijos procesai, o sistemos finansų būklė tebebuvo tvari. Nauji ir esami finansų rinkos dalyviai domisi specializuoto banko licencija. Bankų turtą pirmąjį ketvirtį toliau augino didėjęs paskolų portfelis. Indėlių suma po paprastai metų pabaigoje matomo šuolio pirmąjį ketvirtį natūraliai sumažėjo, tačiau ir toliau yra aiški augimo tendencija. Bankų pateiktai duomenimis, jie visi pirmąjį ketvirtį vykdė priežiūrinius kapitalo ir likvidumo reikalavimus, tačiau kai kuriems vietos bankams kapitalo stiprinimas tebėra prioritetinga sritis. Trys bankai išmokėjo dividendus už 2016 m., tačiau tai reikšmingos įtakos jų kapitalizacijai ir finansiniam tvarumui neturėjo. Paskolų rinka toliau augo, tačiau paskolų portfelio kokybė buvo gera. Jeigu būtų priežasčių manyti, kad skolinimasis tampa pernelyg aktyvus, Lietuvos bankas imtųsi taikyti makroprudencinės politikos priemones. 2017 m. pirmasis ketvirtis bankams buvo pelningas – gautas didžiausias ketvirčio pelnas per septynerius metus. Daugiau pelno gauta iš pagrindinės bankų veiklos. Sistemos pelningumas buvo pakankamai didelis, o efektyvumas didėjo.

1. POKYČIAI BANKŲ SEKTORIUJE

Bankų sektoriuje toliau buvo vykdomi anksčiau inicijuoti procesai.

2017 m. pirmąjį ketvirtį bankų sektoriuje veikė 6 bankai ir 8 užsienio bankų filialai², per šį laikotarpį jų skaičius nepakito. Reikšmingesnių naujų pokyčių bankų rinkoje nebuvo, toliau buvo vykdomi anksčiau pradėti procesai. Praėjusiais metais pradėtas bankų DNB ASA ir *Nordea bank AB* bankų jungimosi sandoris Baltijos šalyse, jį, naujausiais duomenimis, bankų atstovai planuoja baigti 2017 m. trečiąjį ketvirtį. Europos Centrinis Bankas (ECB) ir susijusios nacionalinės priežiūros institucijos toliau vertina šį procesą.

Nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos bankų įstatymo pakeitimui, numatančiam galimybę steigti specializuotą banką, Lietuvos bankas aktyviai bendrauja su potencialiais naujais bankų sektoriaus dalyviais – tai ir šiuo metu reformuojamo kredito unijų sektoriaus dalyviai ir nauji Lietuvos finansų rinkos dalyviai. Viena kredito unija gavo leidimą organizuoti į banką.

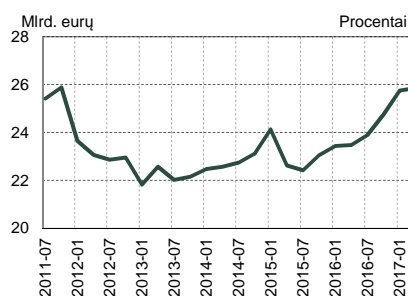
2. TURTAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

Šių metų pradžioje bankų turtas stabiliai didėjo. 2017 m. pirmąjį ketvirtį jis sudarė 25,9 mlrd. Eur ir per pirmus tris šių metų mėnesius padidėjo 102 mln. Eur (0,4 %). Pirmąjį ketvirtį nebuvo vieno ryškaus veiksnio, lėmusio turto augimą, todėl bankų turto struktūra reikšmingai nepakito. Kaip įprasta pastaruoju metu, daugiausia padidėjo klientų paskolų portfelis – 219 mln. Eur (plačiau žr. 4 dalyje) ir lėšos kredito įstaigose, kurias daugiausia sudaro patrunuojančiuosiuose bankuose laikomos bankų lėšos, – jos išaugo 170 mln. Eur. Lėšos, laikomos centrinio banko sąskaitose, sumažėjo 157 mln. Eur. Atskirais laikotarpiais svyravimai minėtose sąskaitose paaiškinami bankų priimamais likvidumo valdymo sprendimais. Kitų turto ataskaitos straipsnių pokyčiai didesnės įtakos bendram turto kitimui neturėjo.

Po įprasto metų pabaigos šuolio pirmąjį ketvirtį klientų indėlių bankuose šiek tiek sumažėjo. Bankų įsipareigojimai per 2017 m. pirmąjį ketvirtį padidėjo 183 mln. Eur (0,8 %) – iki 23,7 mlrd. Eur. Beveik visi Lie-

1 pav. Bankų sektoriaus turtas

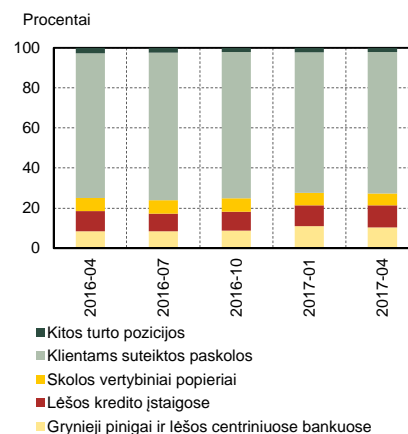
(2011 m. liepos 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2 pav. Turto struktūra

(2015 m. spalio 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

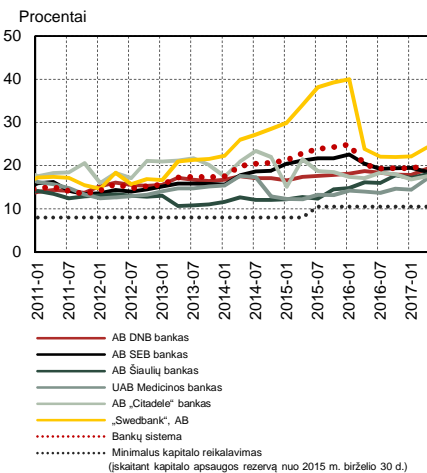
Šaltinis: Lietuvos bankas.

¹ Apžvalga parengta pagal neaudituos duomenis. Sistemos dalyviams dėl šios ar kitų svarbių priežasčių pakoregavus ataskaitas, apžvalgos duomenys po šios datos gali būti atnaujunami.

² Priežiūros tikslais gaunamos 7 filialų ataskaitos, nes *Telia Finance AB* Lietuvos filialas „Telia Finance Lietuva“ kol kas veiklos nevykdo

3 pav. Bankų kapitalo pakankamumo rodikliai

(2011 m. sausio 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

1 lentelė. Bankų kapitalo pakankamumo rodikliai

(2017 m. kovo 31 d.)

	Kapitalo pakankamumo rodiklis (proc.)	
	2016 m. IV ketv.	2017 m. I ketv.
AB DNB bankas	17,9	19,3
AB SEB bankas	19,5	18,6
AB Šiaulių bankas	17,2	18,0
UAB Medicinos bankas	14,4	17,0
AB „Citadele“ bankas	16,8	17,6
„Swedbank“, AB	22,1	24,3
Bankų sistema	19,4	20,4

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2 lentelė. Lietuvos banko nustatyti kapitalo pakankamumo rodiklio reikalavimai

	Reikalavimas (proc.)
AB DNB bankas	Nustato ECB
AB SEB bankas	Nustato ECB
AB Šiaulių bankas	12,9
UAB Medicinos bankas	13,9
AB „Citadele“ bankas	14,5
„Swedbank“, AB	Nustato ECB

Pastaba: priežiūrą vykdančios Lietuvos bankas ir ECB reikalavimus įvertina ir nustato kartą per metus. Tiesioginę priežiūrą vykdančio ECB nustatyti kapitalo rodiklio reikalavimai viešai neatskleidžiami ECB sprendimu.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

3 lentelė. Bankų padengimo likvidžiuoju turto rodikliai

(2017 m. kovo 31 d.)

	Padengimo likvidžiuoju turto rodiklis (proc.)	
	2016 m. IV ketv.	2017 m. I ketv.
AB DNB bankas	181,4	186,0
AB SEB bankas	200,1	175,5
AB Šiaulių bankas	338,6	368,7
UAB Medicinos bankas	830,5	879,8
AB „Citadele“ bankas	160,5	164,6
„Swedbank“, AB	288,5	295,4
Bankų sistema	266,2	264,1

Šaltinis: Lietuvos bankas.

tuvos bankų įsipareigojimams (96 %) yra klientų ir patronuojančiųjų bankų indėliai, jie ir nulėmė pokyčius šį ketvirtį. Po paprastai metų pabaigoje buvusio klientų indėlių šuolio pirmąjį ketvirtį suma šiek tiek sumažėjo (plačiau žr. 5 dalyje) – ji susitraukė 230 mln. Eur. Patronuojančiųjų institucijų indėliai tuo pačiu laikotarpiu padidėjo 400 mln. Eur ir tik nedidelę dalį lėmė kitokių įsipareigojimų pokyčiai.

3. REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Bankų sektoriaus kapitalo būklė tebėra tvari. Bendras bankų sektoriaus kapitalo pakankamumo rodiklis 2017 m. kovo 31 d. sudarė 20,4 proc. Palyginti su 2016 m. ketvirtuoju ketvirčiu, bendras bankų sektoriaus kapitalo pakankamumo rodiklis padidėjo 0,6 proc. punkto. Remiantis bankų pateiktomis duomenimis, padidėjo praktiškai visų bankų kapitalo pakankamumo rodiklio reikšmės. Vienintelio AB SEB banko kapitalo pakankamumo rodiklio reikšmė per ketvirtį sumažėjo 0,9 proc. punkto. Tokį pokytį lėmė banko išmokėti dividendai už 2016 m. Juos išmokėjo trys bankai: AB SEB bankas, „Swedbank“, AB, ir AB Šiaulių bankas. Sprendimai mokėti dividendus bankų finansinei būklei ir gebėjimui vykdyti kapitalo reikalavimus reikšmingos įtakos neturėjo.

Bankų pateiktomis duomenimis, jie vykdė nustatytus kapitalo reikalavimus. Visi Lietuvoje veikiantys bankai, remiantis priežiūrai pateiktomis ataskaitomis, 2017 m. pirmąjį ketvirtį vykdė minimalų bendrojo kapitalo pakankamumo reikalavimą (8,0 %), antrojo lygio papildomą kapitalo reikalavimą (angl. *Pillar II*, nustatomas individualiai kiekvienam bankui) ir sudėtinį rezervų reikalavimą. Pastarąjį šiuo metu sudaro kapitalo apsaugos (2,5 %), anticiklinio (0 %) ir kitų sistemškai svarbių institucijų (0,5–2,0 %) rezervų reikalavimai. Bankams nustatyti kapitalo reikalavimai (žr. 3 lentelę) galios 2017 m. iki to laiko, kol bus atliktas naujas priežiūrinis tikrinimas ir vertinimas. ECB sprendimu trijų didžiųjų Lietuvos bankų individualūs bankų kapitalo normatyvai neskelbiami, tačiau jie nustatomi vadovaujantis tokiais pačiais principais, ir šie bankai reikalavimus vykdo su pakankamomis atsargomis. Lietuvos bankas ir toliau laikosi pozicijos, kad vietos kapitalo bankams kapitalo stiprinimo klausimas tebėra prioritetas.

2017 m. pirmąjį ketvirtį bankų likvidumo lygis buvo aukštas, o likvidžiojo turto atsargos – pakankamos. Bankų likvidžiojo turto sudėtis nepasikeitė – jį sudarė itin aukštos kokybės ir likvidumo finansinės priemonės: gryniesi pinigai, Lietuvos banke laikomos lėšos ir ES šalių vyriausybės vertybiniai popieriai. Bankų finansavimosi bazė buvo stabili, nepaisant pirmąjį ketvirtį šiek tiek sumažėjusių klientų indėlių. Indėlių sumažėjimą bankai kompensavo pritraukę finansinių lėšų iš patronuojančiųjų bankų. Bankų sektoriaus priklausomybė nuo viešojo sektoriaus finansavimo nepakito ir toliau buvo nereikšminga. Stebėdamas likvidumo padėtį bankuose ir siekdamas įsitikinti, kad bankai užtikrina likvidumo reikalavimų vykdymą, Lietuvos bankas nuolat vertina ketvirtosios Kapitalo reikalavimų direktivos ir Kapitalo reikalavimų reglamento nuostatomis nustatyto pagrindinio likvidumo rodiklio – padengimo likvidžiuoju turto rodiklio (angl. *liquidity coverage ratio*, LCR) reikšmes. Bankų pateiktomis duomenimis, vi-suose šalyje veikiančiuose bankuose šio rodiklio reikšmė yra aukšta ir vykdoma su pakankama atsarga – bankų sektoriaus LCR rodiklis 2017 m. kovo 31 d. sudarė 264 proc. (minimalus reikalavimas Lietuvoje – 100 %). Beveik visų bankų LCR reikšmės per pirmąjį ketvirtį pagerėjo sumažėjus grynajam netenkamų pinigų srautui ir išaugus bankų likvidžiam turtui. Išsiskyrė UAB Medicinos bankas ir AB Šiaulių bankas, kuriuose LCR rodiklis dėl minėtų priežasčių didėjo daugiausia, ir AB SEB bankas, kurio LCR rodiklio mažėjimą lėmė augęs paskolų portfelis.

4. PASKOLŲ PORTFELIS³

Paskolų portfelio pokyčiai

Paskolų plėtros tempas metų pradžioje buvo spartus. Bankų klientams suteiktų paskolų portfelio grynoji vertė⁴ (toliau – paskolų portfelio vertė) per 2017 m. pirmąjį ketvirtį išaugo 219 mln. Eur (1,2 %) – iki 18,3 mlrd. Eur⁵. Paskolų portfelio vertės pokyčiui beveik vienodą įtaką darė ir namų ūkiai, ir kitos finansų bendrovės, o įmonių ir valdžios sektoriaus institucijų paskolų portfelis per pirmąjį ketvirtį praktiškai nepakitė. Namų ūkių paskolų portfelio vertė per analizuojamą laikotarpį išaugo 122 mln. Eur (1,5 %), kitoms finansų bendrovėms – 126 mln. Eur (22,0 %). Namų ūkių paskolų portfelio vertę, kaip įprasta, augino paskolos būstui, kurios nagrinėjamu laikotarpiu augo 104 mln. Eur (1,6 %). Kitų finansų bendrovių paskolų portfelio vertės augimą lėmė keletas stambių paskolų nekilnojamojo turto sektoriuje veikiantiems fondams, kurių pozicijos anksčiau apskaitoje buvo rodomos prie ne finansų bendrovių.

Palyginti su praėjusiais metais, paskolų portfelio plėtra tebėra sparti. Per metus visas portfelis išaugo 7,9 proc., panašiu tempu išaugo tiek namų ūkių, tiek įmonių paskolų portfelio vertė – po 7,8 proc. Būsto paskolų portfelis padidėjo 7,1 proc.

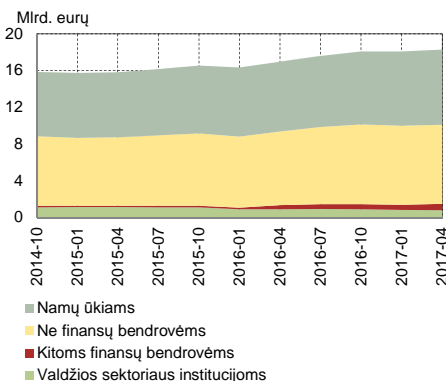
Nors paskolų rinka toliau plečiasi, šiuo metu didesnio disbalanso dar nėra. Tačiau situaciją Lietuvos bankas nuolat stebi ir, kilus didesniams susirūpinimui dėl paskolų rinkos būklės tvarumo, taikytų makroprudencinės politikos priemones situacijai valdyti.

Paskolų portfelio kokybė

Padidėjusios rizikos požymių turinčių paskolų dalis portfelyje toliau šiek tiek mažėjo. Neveiksnių skolos priemonių dalis sumažėjo tik 0,04 proc. punkto – iki 3,79 proc., o pats tokių paskolų likutis buvo 2,2 proc. mažesnis nei metų pradžioje. Blogų paskolų nurašymų apimtis buvo mažesnė nei ankstesniais laikotarpiais ir sudarė 0,3 proc. metų pradžioje buvusio neveiksnių paskolų likučio. Dėl palankios ekonomikos aplinkos, naujo skolinimo, be to, bankams tvarkantis su probleminėmis paskolomis, namų ūkiams ir verslo įmonėms suteiktų neveiksnių paskolų likučiai per pirmąjį metų ketvirtį sumažėjo atitinkamai 3,4 ir 1,4 proc. ir sudarė 4,61 ir 6,18 proc. bendrosios šių paskolų portfelio vertės. Ilgiau kaip 90 d. pradelstų namų ūkių paskolų likutis sumažėjo 2,4 proc. ir ketvirčio pabaigoje sudarė 3,0 proc. bendrosios namų ūkiams suteiktų paskolų vertės. Pradelstų verslo įmonių paskolų likutis sumažėjo 3,9 proc. – iki 3,88 proc. verslo paskolų portfelyje. Didžioji dalis probleminių paskolų buvo suteikta iki ankstesnės finansų krizės, 69 proc. verslo įmonėms suteiktų paskolų, kurios pirmojo ketvirčio pabaigoje buvo pradelstos ilgiau nei 90 d., buvo suteiktos 2008 m. ir anksčiau, o tarp 2014, 2015 ir 2016 m. suteiktų paskolų pradelstos paskolos sudarė atitinkamai 2,7, 2,2 ir 0,9 proc.

4 pav. Bankų paskolų portfelio grynoji vertė

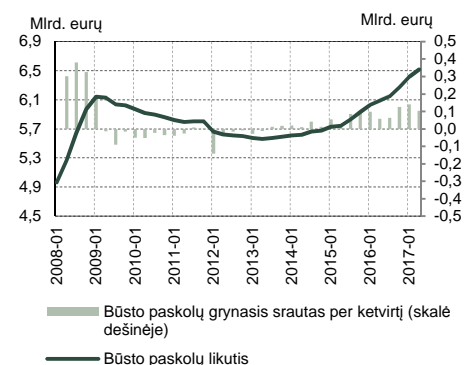
(2014 m. spalio 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5 pav. Būsto paskolų portfelio grynoji vertė

(2008 m. sausio 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

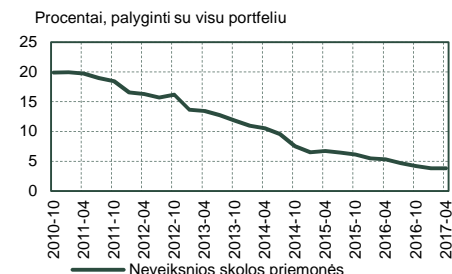

Pastaba: nuo 2014 m. spalio 1 d. būsto paskolas apima ir namų ūkiams suteiktas paskolas, skirtas investuoti į būstą savo reikmėms ar nuomai, įskaitant statybą ir remontą, todėl duomenys nėra visiškai palyginami su ankstesnių duomenų eilute.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6 pav. Paskolų kokybė

(2010 m. spalio 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

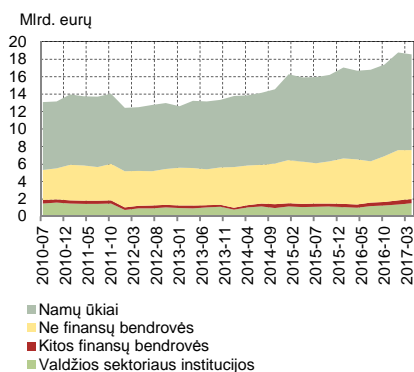
³ Įskaitant išperkamosios nuomos (lizingo) portfelį.

⁴ Finansinėse ataskaitose nurodyta paskolų vertė, kuri nustatoma sumuojant paskolų likučius bei sukauptas palūkanas ir atimant sudarytus atidėjinius bei sukauptus mokesčius.

⁵ Bankų ir kredito unijų paskolų šalies ekonomikai metinis augimas 2017 m. balandžio mėn. buvo toks: viso paskolų portfelio – 6,1, paskolų namų ūkiams – 8,3, įmonėms – 7,7, būsto paskolų – 7,6 proc. Čia naudojami PF balanso statistikos duomenys, pakoreguoti dėl bankrutuojančių PF pašalinimo iš statistikos ir kitų techninių veiksnių. Plačiau žr. 2014 m. gruodžio mėn. Lietuvos ekonomikos apžvalgos 2 priedą „PF paskolų portfelio koregavimas atsižvelgiant į pokyčius dėl techninių veiksnių“ (<http://www.lb.lt/leidiniai/lietuvos-ekonomikos-apzvalga-2014-m-gruodis>).

7 pav. Indėlių suma

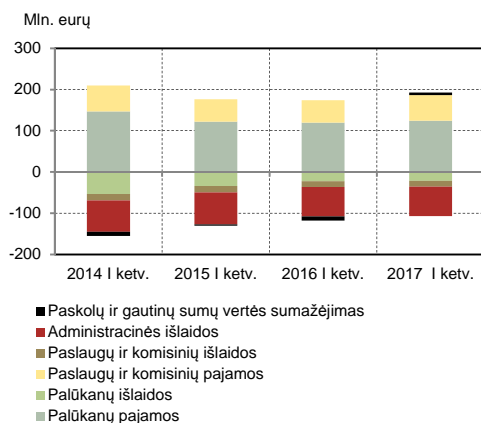
(2010 m. liepos 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

8 pav. Pagrindiniai pajamų ir išlaidų straipsniai

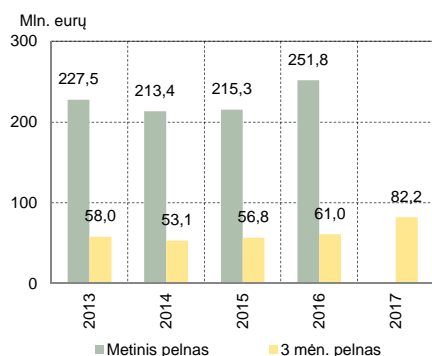
(2014 m., 2015 m., 2016 m. ir 2017 m. I ketv.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

9 pav. Bankų sektoriaus pelnas

(2013 m. sausio 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5. INDĖLIAI BANKUOSE

Metų pradžioje – paprastai indėlių suma sumažėja. 2017 m. balandžio 1 d. klientai bankuose laikė 18,5 mlrd. Eur indėlių – 230 mln. Eur (–1,2 %) mažiau nei 2016 m. ketvirtojo ketvirčio pabaigoje. Metų pabaigoje indėlių suma paprastai padidėja daugiau nei įprasta – tai iš dalies susiję tiek su darbdavių, tiek su įmonių atsiskaitymais iki metų pabaigos – o metų pradžioje suma susitraukia. Palyginti su tuo pačiu laikotarpiu prieš metus, indėliai bankuose didėjo gana sparčiai. Per metus indėlių suma išaugo 1,9 mlrd. Eur (11,2 %).

Indėlių sumų augimą lemia tiek didėjančios gyventojų pajamos, tiek ir bankų kreditavimo procesas. Be to, klientai pasitiki bankais ir juose laiko lėšas nepaisydami netgi itin žemų palūkanų normų. Tiesa, didžioji dalis klientų lėšų laikoma einamosiose sąskaitose – ataskaitinio laikotarpio pabaigoje namų ūkiai jose laikė 69, įmonės – 93 proc. visų indėliais laikomų lėšų.

6. PELNINGUMAS IR VEIKLOS EFEKTYVUMAS

Lietuvos bankų pelną 2017 m. pirmąjį ketvirtį palankiai veikė dauguma pagrindinių veiksnių. Per 2017 m. pirmus tris mėnesius bankai ir užsienio bankų filialai uždirbo 82,2 mln. Eur pelno – 21,2 mln. Eur (34,7 %) daugiau nei 2016 m. tuo pačiu laikotarpiu. Pelningai veikė 11 bankų ir užsienio bankų filialų, nuostolių patyrė 2 rinkos dalyviai. 2017 m. pirmasis ketvirtis buvo sėkmingas bankų sektoriui, toliau gerėjo pagrindiniai bankų pajamų ir išlaidų straipsniai – išaugo tiek grynosios palūkanų pajamos (6,3 mln. Eur, arba 6,5 %), tiek ir grynosios paslaugų ir komisinių pajamos (6,9 mln. Eur, arba 17,1 %). Daugiau pelno gauta ir iš prekybinio portfelio. Pelniui teigiamą įtaką darė ir tai, kad bankams pirmąjį ketvirtį šiek tiek sumažinti administracines išlaidas.

Grynąsias palūkanų pajamas didina skolinimas ir palaiko maža finansavimo kaina. Bankų palūkanų pajamos 2017 m. pirmąjį ketvirtį padidėjo 5,2 mln. Eur (4,3 %) ir sudarė 124,7 mln. Eur. Taip pat sumažėjo palūkanų išlaidos: per nagrinėjamą laikotarpį jos susitraukė 1,1 mln. Eur (–5,0 %) – iki 21,2 mln. Eur. Grynosios palūkanų pajamos išaugo 6,3 mln. Eur (6,5 %) – iki 103,5 mln. Eur. Ir toliau buvo stebima ankstesnių laikotarpių tendencija. Palūkanų pajamos augo dėl padidėjusio paskolų portfelio, o skolinamų lėšų kaina nekyla dėl tebetvyrančios žemų palūkanų normų aplinkos. Ateityje, jei skolinimo intensyvumas bus panašus, šios srities bankų pelną lems palūkanų išlaidų pokyčiai, t. y. kiek ir ar, palyginti su paskolų kaina, brangs indėliai, kaip keisis įmokos į indėlių draudimo fondą tarifas. Šiuo metu yra svarstomas naujas mažesnis indėlių draudimo tarifas.

Bankų Paslaugų ir komisinių pajamos išaugo 7,6 mln. Eur (14,0 %) ir sudarė 61,9 mln. Eur. Atitinkamos išlaidos padidėjo 0,7 mln. Eur (4,8 %) – iki 14,2 mln. Eur. Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos padidėjo 6,9 mln. Eur (17,1 %) – iki 47,6 mln. Eur. Tikėtina, kad tokiems pokyčiams įtakoms turėjo auganti paslaugų apimtis bei kai kurių paslaugų kainodaros pokyčiai. Detaliau įvertinti šių pokyčių įtaką bus galima turint kelių ketvirčių duomenis.

Bankų pelningumas – geras, efektyvumas – didėja. Bankų turto grąža 2017 m. pirmąjį ketvirtį buvo 1,3, nuosavybės grąža – 13,6 proc.⁶ Rodikliai per metus atitinkamai pakito 0,2 ir 3,8 proc. punkto. Bankų turto grąža per metus pakito nedaug, o nuosavybės grąžos pokyčiams didžiausią įtaką darė sumažėjusi bankų nuosavybė⁷, tačiau abu rodikliai padidėjo ir dėl didesnio nei prieš metus bankų pelno. Bankų efektyvumo rodiklis, rodantis bankų sąnaudų ir pajamų santykį, nagrinėjamu laikotarpiu sudarė 46,3 proc. ir per metus sumažėjo 1,7 proc. punkto. Galime stebėti ilgalaikę tendenciją, rodančią bankų veiklos efektyvumo padidėjimą. Tai susiję ne tik su didėjančiu bankų pelnu, bet ir su bankų vykdomu veiklos ir organizacinių struktūrų optimizavimu.

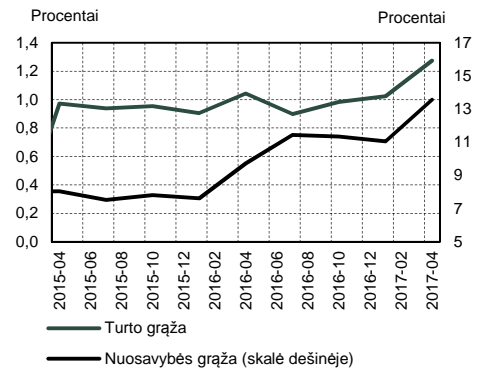
7. REGULIACINĖ APLINKA

Vartotojų teisių apsauga

Vartotojų ginčų su bankais pirmąjį ketvirtį buvo mažiau nei prieš metus. Per 2017 m. pirmąjį ketvirtį Lietuvos bankas gavo 47 vartotojų kreipimusis dėl ginčų su bankais ir Lietuvoje veikiančiais jų filialais. Per ataskaitinį laikotarpį iš viso buvo išnagrinėti 29 ginčai, dėl ginčo esmės priimta 11 sprendimų: 2 atvejais vartotojų reikalavimai buvo patenkinti iš dalies, 9 atvejais – atmesti. Palyginti su 2016 m. pirmuoju ketvirčiu, 2017 m. atitinkamu laikotarpiu ginčų skaičius sumažėjo: 2016 m. pirmąjį ketvirtį gauti 52 kreipimaisi, tačiau išnagrinėtų ginčų ir dėl ginčo esmės priimtų sprendimų skaičius padidėjo. 2016 m. pirmąjį ketvirtį iš viso išnagrinėta 17 ginčų ir priimti 6 sprendimai dėl ginčo esmės. Šiomet daugiausia buvo kreiptasi dėl su mokėjimo paslaugomis susijusių klausimų. Tarp vartotojų ir bankų ginčai neretai kilo dėl mokėjimo įkainių nustatymo ir taikymo, sutarties sąlygų tinkamo atskleidimo, mokėjimų operacijų atlikimo naudojantis mokėjimo kortelėmis. Gautų kreipimųsi dalį sudarė kreipimaisi, susiję su bankų teikiamomis kreditavimo paslaugomis: būsto kreditais ir vartojimo kreditais. Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, vartotojai dažniausiai reikalavo pakeisti kredito sutarčių sąlygas (palūkanų dydį, solidarią atsakomybę pakeisti į dalinę ir pan.), kėlė kitus sutarties vykdymo klausimus.

10 pav. Bankų pelningumo rodikliai ir grynoji palūkanų marža

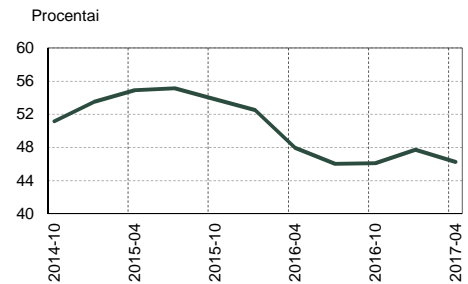
(2015 m. balandžio 1 d.–2017 m. balandžio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

11 pav. Bankų efektyvumo rodiklis (sąnaudų ir pajamų santykis)

(2015 m. balandžio 1 d.–2017 m. sausio 1 d.)

Šaltinis: Lietuvos bankas.

⁶ Nuo 2017 m. pirmojo ketvirčio Lietuvos banko naudojami turto, nuosavybės ir efektyvumo rodikliai siekiant palyginamumo ES mastu skaičiuojami pagal Europos bankininkystės institucijos metodiką, todėl negali būti tiesiogiai palyginami su anksčiau analizei naudotais rodikliais.

⁷ „Swedbank“, AB, 2016 m. pradžioje išmokėti dividendai sudarė beveik 500 mln. Eur, o skaičiuojant nuosavybės grąžą naudojamas keturių ketvirčių nuosavybės slenkantis vidurkis.

Priedas. Pagrindiniai bankų sektoriaus rodikliai

4 lentelė. Balanso ataskaitos pagrindiniai straipsniai

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-04-01	2017-01-01	2017-04-01	Pokytis I ketv.	Pokytis per metus
		suma, mln. Eur				
1.	Turtas	23 476,0	25 754,0	25 855,6	0,4	10,1
1.1.	Skolos vertybiniai popieriai	1 550,4	1 607,4	1 509,9	-6,1	-2,6
1.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai	76,4	54,6	55,4	1,3	-27,5
1.3.	Išvestinės finansinės priemonės	124,7	164,6	132,7	-19,4	6,4
1.4.	Grynieji pinigai	396,5	421,5	439,9	4,4	11,0
1.5.	Lėšos centriniuose bankuose	1 572,5	2 393,2	2 236,2	-6,6	42,2
1.6.	Lėšos kredito įstaigose	2 373,7	2 686,7	2 857,0	6,3	20,4
1.7.	Klientams suteiktos paskolos (su lizingu)*	16 509,3	18 072,5	18 291,3	1,2	10,8
	Klientams suteiktos paskolos (su lizingu) (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	16 955,7	-	-	-	7,9
1.7.1.	Valdžios sektoriaus institucijoms (su lizingu)	896,8	828,5	800,6	-3,4	-10,7
1.7.2.	Kitoms finansų bendrovėms (su lizingu)	475,3	571,1	696,9	22,0	46,6
1.7.3.	Ne finansų bendrovėms (su lizingu)	7 990,0	8 611,8	8 610,6	0,0	7,8
1.7.4.	Namų ūkiams (su lizingu)*	7 147,2	8 061,1	8 183,2	1,5	14,5
	Namų ūkiams (su lizingu) (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	7 593,6	-	-	-	7,8
1.7.4.1.	iš jų paskolos būstui įsigyti*	5 648,9	6 414,7	6 518,3	1,6	15,4
	iš jų paskolos būstui įsigyti (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	6 086,4	-	-	-	7,1
1.8.	Kitos turto pozicijos	872,6	353,4	333,2	-5,7	-61,8
	Kitos turto pozicijos (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	426,2	-	-	-	-21,8
2.	Įsipareigojimai ir nuosavybė	23 476,0	25 754,0	25 855,6	0,4	10,1
2.1.	Centrinių bankų indėliai	346,4	303,0	303,0	0,0	-12,5
2.2.	Įsipareigojimai kredito įstaigoms	3 510,6	3 918,0	4 318,2	10,2	23,0
2.3.	Išvestinės finansinės priemonės	115,0	145,4	122,3	-15,9	6,4
2.4.	Indėliai**	16 517,1	18 766,7	18 536,7	-1,2	12,2
	Indėliai (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	16 662,9	-	-	-	11,2
2.4.1.	Valdžios sektoriaus institucijų	988,2	1 378,2	1 508,7	9,5	52,7
2.4.2.	Kitų finansų bendrovių	367,1	483,4	463,4	-4,1	26,2
2.4.3.	Ne finansų bendrovių	5 164,8	5 742,4	5 623,5	-2,1	8,9
2.4.4.	Namų ūkių**	9 996,9	11 162,6	10 941,0	-2,0	9,4
	Namų ūkių (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	10 142,7	-	-	-	7,9
2.5.	Išleisti skolos vertybiniai popieriai	38,5	12,3	5,9	-52,2	-84,8
2.6.	Kitos įsipareigojimų pozicijos	890,9	386,7	428,4	10,8	-51,9
	Kitos įsipareigojimų pozicijos (koreguota pagal Danske Bank A/S Lietuvos filialo parduodamą paskolų portfelio dalį)	745,1	-	-	-	-42,5
2.7.	Nuosavybė	2 057,6	2 222,0	2 141,1	-3,6	4,1

Šaltinis: Lietuvos bankas.

*Paskolų statistika pateikiama taip, kaip ji atvaizduota bankų finansinėse ataskaitose, t. y. tuo ataskaitiniu laikotarpiu Danske Bank A/S Lietuvos filialo ketinta parduoti paskolų dalis priskirta prie turto, skirto parduoti. Šiuo atveju suma priskirta prie „1.8. Kitos turto pozicijos“.

**Indėlių statistika pateikiama taip, kaip ji atvaizduota bankų finansinėse ataskaitose, t. y. tuo ataskaitiniu laikotarpiu Danske Bank A/S Lietuvos filialo ketinta parduoti indėlių dalis priskirta prie įsipareigojimų, skirtų parduoti. Šiuo atveju suma priskirta prie „2.6 Kitos įsipareigojimų pozicijos“.

5 lentelė. Pelno (nuostolio) ataskaitos pagrindiniai straipsniai

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-04-01	2017-01-01	2017-04-01	Pokytis I ketv.	Pokytis per metus
		suma, mln. Eur			proc.	
3.	Einamųjų metų pelnas	61,0	251,8	82,2	–	34,7
3.1.	Grynosios palūkanų pajamos	97,2	402,0	103,5	–	6,5
3.2.	Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos	40,7	180,0	47,6	–	17,1
3.3.	Administracinės išlaidos	72,0	298,9	71,3	–	–1,0
3.4.	Paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimas	11,4	25,0	– 7,3	–	–163,8

Šaltinis: Lietuvos bankas.

6 lentelė. Kiti bankų veiklos rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	2016-04-01	2017-01-01	2017-04-01	Pokytis I ketv.	Pokytis per metus
		proc.			proc. p.	
4.	Kapitalo pakankamumo rodiklis	20,2	19,4	20,0	0,7	–0,2
5.	CET1 kapitalo pakankamumo rodiklis	19,8	19,1	19,7	0,7	0,0
6.	Padengimo likvidžiuoju turto rodiklis	–	266,2	264,1	–2,0	–
7.	Sverto rodiklis	8,9	8,2	8,6	0,4	–0,4
8.	Grynoji palūkanų marža	1,70	1,68	1,60	–0,1	–0,1
9.	Turto grąža***	1,04	1,02	1,27	0,3	0,2
10.	Nuosavybės grąža***	9,72	11,06	13,56	2,5	3,8
11.	Efektyvumo rodiklis***	48,0	47,7	46,3	–1,5	–1,7
12.	Neveiksnios skolos priemonės****	5,0	3,8	3,8	0,0	–1,3

Šaltinis: Lietuvos bankas.

*** Nuo 2017 m. pirmojo ketvirčio Lietuvos banko naudojami turto, nuosavybės ir efektyvumo rodikliai skaičiuojami pagal Europos bankininkystės institucijos metodiką, todėl negali būti tiesiogiai palyginami su anksčiau analizei naudotais rodikliais.

**** Rodikliai apskaičiuoti pagal faktines bankų pateiktas finansines ataskaitas, t. y. nekoreguoti dėl Danske Bank A/S Lietuvos filialo sandorio. 2016 m. balandžio 1 d. neveiksnios skolos priemonių dalis koreguotais duomenimis buvo 5,3 proc., atitinkamai pokytis per metus – –1,5 proc. p.